

Vernieuwde interesse voor de maaibalk

De maaibalk, ook wel knipschaarmaaiër, messenbalk of vingerbalk genoemd, stond afgelopen jaren in de schaduw van de populaire trommel- en schijvenmaaiers. Maar het lage brandstofverbruik, de snellere hergroei en de opmars van kruidenrijk grasland zorgen voor hernieuwde interesse.

TEKST JUSTINE POPPE

‘Toen rond 1970 boeren de overstap maakten van een enkelwerkende maaibalk naar de eerste trommelmaaiers, beweerden veel boeren dat ze vanuit de hel in de hemel waren beland’, begint Martin Kruse, mede-eigenaar en verkoper van de Kema-maaibal-ken. Bij een enkelwerkende maaibalk zorgde een te hoge snelheid vaak voor stropen en dat zorgde voor veel pro-

blemen en frustratie bij gebruikers. Door nieuwe ontwikkelingen is dat probleem verholpen. ‘Vandaag kan met dit systeem probleemloos worden gemaaid met een rijsnelheid van ongeveer 12 kilometer per uur’, vervolgt Kruse. Martin Heerema, eigenaar van landbouwmechanisatie-bedrijf Agri Bio-Solutions, vult hem aan: ‘De maaibalk is sterk gemoderniseerd en bestaat nu uit twee messenbal-

ken boven elkaar. Hierdoor kan er probleemloos op snelheid worden gemaaid met een kwaliteitsvolle knip.’ Herema wijst daarnaast op het lage geluidsniveau dat de maaibalk produceert. Ook is werken met een messenbalk volgens hem minder gevaarlijk dan werken met een trommel- of schijvenmaaier.

De dubbelwerkende messenbalken zijn overigens niet nieuw, zo weet Kruse. ‘Op het moment dat de dubbelwerkende messenbalk werd geïntroduceerd, waren boeren juist enthousiast geworden over trommelmaaiers. Niemand wilde meer terug naar de maaibalk. Daardoor zijn ze nooit echt meer populair geworden.’

Besparing brandstofkosten

Dat er nu toch terugkerende interesse is in de maaibalk, komt onder meer doordat er fors bespaard kan worden op brandstof. Er kan immers gewerkt worden met kleinere trekkers en een laag toerental. Heerema geeft een voorbeeld: ‘Rijd je met een 9 meter-triple-schijvenmaaier, dan heb je al snel een trekker nodig van ruim 200 pk. Bij een maaibalk is 2 pk per meter werkbreedte al voldoende. Reken dat de gemiddelde maaibalk 9 meter breed is en je hebt slechts ongeveer 18 pk nodig’, zo rekt hij voor. ‘We kunnen maaien op 1300 toeren, wat qua motorbelasting niks voorstelt. Daardoor ligt het brandstofverbruik laag. Maaien met een lichte trekker van bijvoorbeeld 80 pk is dus geen probleem.’

Ook nadat het gras gemaaid is, kan er bespaard worden op brandstof. ‘Bij dit systeem wordt schudden grotendeels overbodig’, stelt Heerema. ‘Je snijdt het gras af zoals je met een zeis zou doen. Na het maaien valt het gras volvelds en staat het deels nog rechtop. Als de wind voldoende door het luchtige pakket heen waait, hoef je het in principe niet meer te schudden.’

Naast het beperkte brandstofverbruik is ook het lichte gewicht van de maaibalk interessant om de bodemdruk te verminderen, vervolgt Heerema.

Steeds meer interesse door wetgeving

De maaibalk is al langer populair in de biologische landbouw, maar zou nu ook een opmars kunnen maken bij

niet-biologische veehouders. Het nieuwe GLB en de strengere bemestingswetgeving sporen boeren aan meer kruidenrijk grasland in te zetten. ‘Wanneer de bemesting wordt gedrukt, gebruiken boeren steeds vaker vlinderbloemigen om toch stikstof vast te leggen’, legt Heerema uit. ‘Ook worden kruidenmengsels gebruikt om aan de biodiversiteitseisen en bodemkoolstofopslag van het GLB te voldoen. En deze percelen zullen gemaaid moeten worden.’

Hij legt uit waarom juist bij deze gewassen de inzet van de maaibalk voordelig kan zijn. ‘Een cyclomaaier slaat het gras met ronddraaiende beweging af. Gras kan dat voor de hergroei beter verdragen dan kruiden. Voor kruiden is knippen daarom beter. Met het oog op de dure kruidenmengsels is dat interessant.’ Een maaibalk zweeft boven de grond en wordt gedragen op glijsloten. Daardoor is de hoogte beter in te stellen dan bij een cyclomaaier, die over de grond sleept. Heerema adviseert een maaihoogte van 8 cm of hoger om hergroei te bevorderen.

Snellere hergroei levert extra snede

Waar bij trommel- of schijvenmaaiers het gras ruw wordt afgeslagen, zorgt de egale knip van de balk volgens Kruse voor een betere hergroei van gras. ‘In principe zou dit een grassnede extra per jaar kunnen opleveren.’ Maar hij noemt ook een nadeel van de maaibalk: ‘Bij botte messen gaat het stroppen. Dit is voor een cyclomaaier minder problematisch.’ Door het toerental te verhogen kan het gras nog gemaaid worden, maar het wordt wel doodgeslagen, vertelt Kruse. ‘Daarnaast gaat de rondgaande beweging tegen de grond veelal gepaard met meer grond in het gewas en dus een hoger ruwasgehalte in de graskuil.’ Kruse adviseert dan ook om een maaihoogte van ten minste 7 cm te hanteren.

De aanschafprijzen van messenbalken zijn volgens Heerema vergelijkbaar met prijzen van schijven- en trommelmaaiers en hoeven daardoor de verkoop niet in de weg te staan. Zou er echt een opleving komen van de verkoop van de maaibalk? ‘Als je brandstofbesparing, lagere bodemdruk en betere hergroei belangrijk vindt, dan is de maaibalk zeker een goed alternatief’, besluit Heerema. |

Jan Dirk van de Voort:

‘Een lichte messenbalk om de bodemdruk te ontlasten’

Jan Dirk van de Voort uit Lunteren ziet alleen maar voordelen in de maaibalk, die hij sinds afgelopen seizoen in gebruik heeft. Met zijn biologische kaasboerderij Remeker in Lunteren speelt hij in op kringlooplandbouw en streeft daarbij een zo gezond mogelijke bodemgezondheid na.

‘Om bodemverdichting te voorkomen wil ik zo weinig mogelijk met zwaar materieel op het land komen’, zo legt de melkveehouder uit. ‘Daarom hebben we afgelopen seizoen gewerkt met een lichte dubbele messenbalk van het merk Kema van 9,65 meter breed. Dankzij die breedte kan er met voldoende capaciteit worden gemaaid.’

Omdat de balk weinig aandrijvingsvermogen vraagt, kan er makkelijker een lichte trekker worden ingeschakeld, wat de bodemdruk flink ontlast. ‘Onze klein Oostenrijkse trekker van het merk Lindner heeft slechts 75 pk en wordt, samen met een gps-systeem, ingezet voor het maaien’, vertelt Van de Voort. ‘Ik maai op een hoogte van 7 cm. Omdat het gras gewoon los op de stoppel valt na de snede, hoef ik daarna niet meer te schudden.’ Hierdoor en door het lagere vermogen tijdens het maaien bespaart hij veel op brandstofkosten. ‘Naast de verminderde bodemdruk is ook dat een extra voordeel’, aldus Van de Voort.